

The background of the entire page is a photograph of the Independence Monument in Kyiv, Ukraine. The monument is a tall, white, fluted column topped with a golden eagle with wings spread, perched on a golden capital. The monument stands in the center of a large, paved square. In the background, there are several buildings, including a large, white, classical-style building with many columns on the left, and a multi-story building with many windows on the right. The sky is blue with scattered white clouds. The text is overlaid on the lower half of the image.

ШОСТИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНГРЕС З БІОЕТИКИ

27-30 вересня 2016
КИЇВ, УКРАЇНА

**Національна Академія наук України
Національна академія медичних наук України
Міністерство охорони здоров'я України**

**ШОСТИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНГРЕС
З БІОЕТИКИ**
з міжнародною участю

**27-30 вересня 2016
Київ, Україна**

Київ 2016

ОРГАНІЗАТОРИ КОНГРЕСУ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР З МЕДИКО-
БІОТЕХНІЧНИХ ПРОБЛЕМ ПРИ ПРЕЗИДІЇ НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ МЕДИЦИНИ ПРАЦІ НАМН УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЕКСПЕРТНИЙ ЦЕНТР МОЗ УКРАЇНИ

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР З БІОЕТИКИ

ЗМІСТ**ФІЛОСОФСЬКІ УЗАГАЛЬНЕННЯ СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ БІОЕТИКИ**

МОРАЛЬ І ПРАВО В ЕКОЛОГІЧНІЙ ЕТИЦІ Кисельов М.М., Київ, Україна.....	14
НАЗАД В «БУДУЩЕ»: ИСТОРИЯ И СОВРЕМЕННОСТЬ ПРОЕКТОВ БИОТЕХНОЛОГИЧЕСКОГО МОРАЛЬНОГО УЛУЧШЕНИЯ ЧЕЛОВЕКА Тищенко П. Д., Москва, РФ.....	14
БИОЭТИКА, БИОВЛАСТЬ И БИОТЕХНОЛОГИИ: СЕМАНТИЧЕСКОЕ И ЭВОЛЮЦИОННОЕ ИЗМЕРЕНИЯ Чешко В.Ф., Харьков, Украина.....	15
НООСФЕРИЗАЦИЯ И НООЭТИЗАЦИЯ СОЦИУМА: КОНЦЕПТУАЛЬНЫЙ И ТЕОРЕТИКО- СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ Цырдя Т.Н., Кишинэу, Республика Молдова.....	16
ОСОБЕННОСТИ МЕДИЦИНСКОГО ЭТОСА И КОРПОРАТИВНАЯ СОЦИАЛЬНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ВРАЧЕЙ Пустовит С.В., Киев, Украина.....	17
БІОЕТИКА – СОЦІОЕТИКА – НООЕТИКА – СВИТОГЛЯДНА ОСНОВА НОВІТНЬОЇ ФІЛОСОФІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ СОЛІДАРНОЇ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНО – ГУМАНІТАРНОЇ БЕЗПЕКИ МЕДИЧНИХ РЕФОРМ Гордієнко О.В., Київ, Україна.....	18
МІЖДИСЦИПЛІНАРНА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ БІОЕТИКИ У КОНТЕКСТІ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ Прокопенко Н.О., Прокопенко В.В., Київ, Україна.....	19
ABSOLUTE OF MORALITY IN THE HEALTHCARE CONTEXT Ostapenko B.I., Kiev, Ukraine.....	20
THE ROLE OF HUMANITY IN ETHICAL REFLECTIONS OF DISASTERS THROUGH THE SCOPE OF ETHICS OF SOCIAL CONSEQUENCES. A CASE OF HUMANITARIAN VOLUNTEERING Komenská K., Prešov, Slovakia.....	20
ВЫМИРАНИЕ НАСЕЛЕНИЯ БЕЗ НАДЛЕЖАЩЕЙ МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩИ – МОРАЛЬНЫЙ АСПЕКТ Витте П.Н., Киев, Украина.....	21
РЕЛЯТИВІСТСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ ФЕНОМЕНУ СТАТЕВОСТІ ЯК ОБ'ЄКТ БІОЕТИЧНОГО АНАЛІЗУ Медведєв В.В., Київ, Україна.....	22
ПРОБЛЕМИ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ З ПОГЛЯДУ БІОЕТИКИ Ширій Т.І., Градик Р.Т., Львів, Україна.....	22
ПОЧЕМУ НЕ СУЩЕСТВУЕТ ХРИСТИАНСКОЙ БИОЭТИКИ? Банарь И.П., Кишинэу, Республика Молдова.....	23

ФІЛОСОФСЬКА АНТРОПОЛОГІЯ ПРО СУТНІСТЬ ЛЮДИНИ Терешкевич Г. Т., Держко І.З., Львів, Україна.....	24
СОЦІОКУЛЬТУРНІ ВИЗОВИ БІОМЕДИЦИНИ: МИРОВОЗЗРЕНЧЕСКО- ЦЕННОСТНИЙ АСПЕКТ Єпископ Филарет (Кучеров), протоіреї Геннадій Батенко, Таранюк Г.П., Київ, Україна.....	25
КРЕАЦІОНІЗМ І ПЕРСОНАЛІЗМ ЯК ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДҐРУНТЯ БІОЕТИКИ Терешкевич Г. Т., Голубець О. Б., Шуст О.В., Оліферчук В.П., Львів, Україна.....	25
ВПЛИВ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА СВІДОМІСТЬ ЛЮДИНИ: БІОЕТИЧНИЙ АСПЕКТ Кощановська Ю. Ю., Львів, Україна.....	26
ПЕРЕМОГА У ВІЙНІ НЕ В БЕЗМЕЖНІМ ВІЙСЬКУ, А В СИЛІ, ЩО ПОХОДИТЬ З НЕБА Терешкевич Г. Т., Попович Т.Р., Попович Б.Р., Львів, Україна.....	27
КОНЦЕПЦІЯ «ЯКОСТІ ЖИТТЯ» В БІОЕТИЧНІЙ ПЕРСПЕКТИВІ Мартинюк Ю.І., Львів, Україна.....	27
ГІДНІСТЬ – ОСЕРДЯ ЛЮДСЬКОЇ ОСОБИ Князевич В.М., Київ, Україна.....	28
ЛЮДИНА ЯК ЦІЛІСНЕ ПОЄДНАННЯ ДУХА, ДУШІ І ТІЛА У ТВОРЧОСТІ В.Ф. ВОЙНО- ЯСЕНЕЦЬКОГО (АРХІЄПІСКОПА ЛУКИ) Венчик Н.Б., Білецький І. Б., Львів, Україна.....	29
ЖИТТЯ ЯК ЦІННІСТЬ Данилків М.І., Осадча Г.С., Мосій О.П., о. Прокопій Лотоцький, Львів, Україна.....	29
ВБИВСТВО ЯК БІОЕТИЧНА ПРОБЛЕМА о. Михайло Лучків, о. Полікарп Марцелюк, Коваль М.І., Львів, Тернопіль, Україна.....	30
ЗНАЧИМІСТЬ ДУХОВНОСТІ У ПОДОЛАННІ АЛКОГОЛІЗМУ В ПРАЦЯХ МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО Стецюк М.Р., Макар Т.Р., Львів, Україна.....	31
БІОЕТИКА: СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ Карпова І.Д., Сугрובה Ю.Ю., Сімферополь.....	31
ТРАНСПЛАНТАЦІЯ ОРГАНІВ ЯК КРОК МЕДИЦИНИ НА ШЛЯХУ ДО ДОСЯГНЕННЯ ЛЮДСТВОМ БЕЗСМЕРТЯ Хамідуліна О. Г., Одеса, Україна.....	32
БІОЕТИКА В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СУСПІЛЬСТВА Приходько Т.М., Юрченко Л.І., Харків, Україна.....	33
БІОЕТИКА У СУЧАСНОМУ СВІТІ Кузьмінська Н.М., Приходько Т.М., Харків, Україна.....	33
КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧЕСКИЕ И НАУЧНЫЕ ОСНОВЫ БИОЭТИЧЕСКИХ ЦЕННОСТЕЙ Ющенко А.Г., Харків, Україна.....	34

БИОЭТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ОСНОВ ПСИХИАТРИИ Анастасович В.В., Одесса, Украина.....	35
Уязвимость в психиатрической практике как социо - биоэтическая проблема Доросевич А.А., Кишинэу, Республика Молдова.....	35
ЭТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ВЫБОРА ГЕНЕРИКОВ И ОРИГИНАЛЬНЫХ ПРЕПАРАТОВ Андони В.Г., Кишинэу, Республика Молдова.....	36
МОРАЛЬНЫЕ ДИЛЕММЫ В СОВРЕМЕННОЙ СТОМАТОЛОГИИ Ожовану В.И., Ожовану А.Г., Кишинэу, Республика Молдова.....	37
БІЛЬ І СТРАЖДАННЯ В БІОЕТИЧНОМУ РАКУРСІ Мартинюк Ю.І., Мартинюк М.М., Самбір, Україна.....	38
БІОЕТИКА І ПРАВО	
МІСЦЕ БІОЕТИЧНИХ ПРИНЦИПІВ В ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я Черненко З.С., Київ, Україна.....	39
АКТУАЛЬНІ ПРАВОВІ ТА ЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ Гревцова Р.Ю., Київ, Україна.....	39
THE RATIO OF PHENOMENA BIOETHICS AND NATURAL LAW Trynova Y., Kyiv, Ukraine.....	40
EXPLORING FROZEN EMBRYO DISPUTES THROUGH THE LENSES OF DIFFERENT AREAS OF LAW Chrysanthou A., Southampton, United Kingdom.....	41
РИСКИ ТРАНСПЛАНТОЛОГИИ В УСЛОВИЯХ НЕСТАБИЛЬНОГО ОБЩЕСТВА Протоиерей Геннадий Батенко, Коробейников Г.В., Таранюк Г.П., Київ, Україна.....	41
ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ТАЄМНИЦЮ ПРО СТАН ЗДОРОВ'Я ОБМЕЖЕНО ДІЄЗДАТНОЇ АБО НЕДІЄЗДАТНОЇ ОСОБИ Чабан О.А., Київ, Україна.....	42
МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕВТАНАЗІЇ Градик Р.Т., Ширій Т.І., Львів, Україна.....	42
ПРАВО НА ЖИТТЯ В КОНТЕКСТІ ПРАВ ЛЮДИНИ Федорошак І.М., Львів, Україна.....	43
ЕТИКА І КУЛЬТУРА БЕЗПЕКИ В МЕДИЧНІЙ ПРАКТИЦІ Сердюк А.М., Риган М.М., Скалецький Ю.М., Київ, Україна.....	44
ПРОБЛЕМА ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ЕВТАНАЗІЇ В УКРАЇНІ У СВІТЛІ ПРОЕКТУ ЗАКОНУ «ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОТРИМАННЯ ПРАВА ЛЮДИНИ НА ГІДНЕ ЗАКІНЧЕННЯ ЖИТТЯ» Білецька К.Б., Львів, Україна.....	44

**ЭТИЧЕСКОЕ И ПРАВОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ БИМЕДИЦИНСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ С
УЧАСТИЕМ ЧЕЛОВЕКА**

Иванова А.Н., Николаева О.В., Ковальцова М.В., Огнева Л.Г., Сулхдост И.А., Шутова Н.А.,
Харьков, Украина..... **45**

ЕТИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ПРИМУСОВОГО ЛІКУВАННЯ

Мартинюк Ю.І., Мартинюк І.П., Самбір, Україна **46**

ЕТИЧНІ АСПЕКТИ БІОМЕДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА МЕДИЧНОЇ ПРАКТИКИ

**ПРАВОВА БАЗА ДІЯЛЬНОСТІ КОМІТЕТІВ З ПИТАНЬ БІОЕТИКИ, ЩО ПРОВОДЯТЬ ЕКСПЕРТИЗУ
ДОСЛІДЖЕНЬ З ВИКОРИСТАННЯМ ЛАБОРАТОРНИХ ТВАРИН**

Добреля Н. В., Дудікова Д. М., Київ, Україна **47**

КРИТЕРИИ “НЕОБХОДИМОСТИ И ДОСТАТОЧНОСТИ” ДЛЯ БИОЭТИЧЕСКОЙ ЭКСПЕРТИЗЫ

Егоренков А.И., Киев, Украина **47**

**ОПЫТ ПРОВЕДЕНИЯ БИОЭТИЧЕСКОЙ ЭКСПЕРТИЗЫ КЛИНИКО- ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНЫХ
ИССЛЕДОВАНИЙ**

Оспанова Т.С., Еременко Г.В., Сорокина И.В., Омельчук Е.Г., Шкарбут Ю.Е., Мирошниченко
М.С., Харьков, Украина **48**

БИОЭТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ В ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНЫХ ИССЛЕДОВАНИЯХ

Чиж Н.А., Рогоза Л.А., Гребенюк А.И., Бызов Д.В., Антоненко Е.А., Сандомирский Б.П.,
Харьков, Украина..... **49**

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ДОСВІДУ ДІЯЛЬНОСТІ КОМІСІЇ З ПИТАНЬ ЕТИКИ

Коваленко Н.В., Київ, Україна **49**

ІДЕНТИФІКАЦІЯ БІОЕТИЧНИХ ПРОБЛЕМ У ДІТЕЙ З ДЕФІЦИТОМ ГОРМОНУ РОСТУ

Аряев М.Л., Сеньківська Л.І., Одеса, Україна **50**

НОРМА У МІКРОЕЛЕМЕНТОЛОГІЇ ЯК ЕТИЧНА ПРОБЛЕМА БІОМЕДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Андрусишина І.М., Голуб І.О., Лампека О.Г., Київ, Україна **51**

БІОЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ ДІАГНОСТУВАННЯ ТА ОБСТЕЖЕНЬ

Мартинюк Ю.І., Мартинюк О.І., Трускавець, Україна **51**

ВРАЧ И ПАЦИЕНТ: НЕОБХОДИМОСТЬ ПСИХОЛОГИЧЕСКОГО ПОДХОДА

Любенко О.И, Чащин Н.А., Киев, Украина **52**

**БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ В ОЦІНЦІ РИЗИКІВ ЗАХВОРЮВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИЦІ
ОНКОЛОГІЧНОЇ ПАТОЛОГІЇ СЕРЕД МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ**

Варивончик Д.В., Київ, Україна **53**

ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРИ ВИКОРИСТАННІ МОЛЕКУЛЯРНО-ГЕНЕТИЧНИХ МЕТОДІВ

Андрущенко Т.А., Київ, Україна..... **53**

ДОЦІЛЬНА АЛЬТЕРНАТИВА БІОЛОГІЧНИХ МОДЕЛЕЙ

Сирова Г.О., Чаленко Н.М., Харків, Україна..... **54**

БІОЕТИЧНІ ПІДХОДИ ПРИ ЛІКУВАННІ ОСТЕОАРТРОЗУ ЗА ДОПОМОГОЮ ВИКОРИСТАННЯ ІНФРАЧЕРВОНОГО ЛАЗЕРНОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ Брунь Л.В., Харків, Україна.....	55
ГУМАНІЗАЦІЯ БІОМЕДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ І БІОМЕДИЧНОЇ ОСВІТИ Філянкіна Н. М., Харків, Україна.....	55
БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ НЕЙРОХІРУРГІЇ Нікішин О. Л., Київ, Україна.....	56
БІОЕТИЧНІ РЕГУЛЯТИВИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ У ТРАДИЦІЙНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МЕДИЦИНІ /НА ПРИКЛАДІ ВІДРОДЖЕННЯ МЕТОДУ БЬЄН ЧУЕ/ Овчаренко В.В., Київ, Україна.....	56
ЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ МЕДИЧНИХ БІО- І НАНОТЕХНОЛОГІЙ ТА БІОБЕЗПЕКА	
СПЕЦПРИМЕНЕНИЕ ТОКСИКАНТОВ – ИСТОРИЧЕСКИЕ, ПРАВОВЫЕ, БИОЭТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ Трахтенберг И., Белоусов А., Витте П., Киев, Украина.....	58
БИОЭТИКА И «УЛУЧШЕНИЕ» ЧЕЛОВЕКА Юдин Б.Г., Москва, РФ.....	60
ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ НЕЗАРЕЄСТРОВАНІХ ВАКЦИННИХ ПРЕПАРАТІВ Задорожна В.І., Київ, Україна.....	61
КОНЦЕПЦІЯ УПРАВЛЕННЯ НАНОТЕХНОЛОГІЧЕСКИМИ РИСКАМИ В КОНТЕКСТЕ СОЦІАЛЬНОЇ БІОЕТИКИ Мишаткіна Т.В., Минск, Республика Беларусь.....	61
НАНОТОКСИКОЛОГІЯ, ПІДХОДИ ТА МЕТОДИ ОЦІНКИ БІОБЕЗПЕЧНОСТІ НАНОЧАСТИНОК І НАНОМАТЕРІАЛІВ Трахтенберг І.М., Дмитруха Н.М., Київ, Україна.....	63
БІОЕТИЧНІ ТА МОРФОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ НАНОТЕХНОЛОГІЙ: ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ Чекман І.С., Шаторна В.Г., Гарець В.Ф., Каплуненко В.І., Київ, Дніпро, Україна.....	64
БІОЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ У ДІЯЛЬНОСТІ ДОНОРСЬКИХ БАНКІВ ПУПОВИННОЇ КРОВІ Калиниченко Т.О., Київ, Україна.....	64
ЯВИЩЕ МІКРОХІМЕРИЗМУ – КЛЮЧ ДО РЯДУ АКТУАЛЬНИХ БІОЕТИЧНИХ КОЛІЗІЙ СУЧАСНОСТІ Медведєв В.В., Київ, Україна.....	65
БІЛЬ, ТЕРМІНАЛЬНІ СТАНИ І ПСИХІЧНИЙ ПРОЦЕС: ДЕСТРУКТИВНЕ ТА ДОЦІЛЬНЕ В КОНТЕКСТІ ПРОБЛЕМИ ЕВТАНАЗІЇ Медведєв В.В., Київ, Україна.....	66
ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДІВІВІО Гардашук Т.В., Київ, Україна.....	66

ВІД ДОКАЗОВОЇ ДО ПЕРСОНАЛІЗОВАНОЇ МЕДИЦИНИ Скребцова К.В., Смалько П.Я., Чащин М.О., Київ, Україна.....	67
ВИКОРИСТАННЯ КЛІТИННОЇ КУЛЬТУРИ ЯК БІОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ, НАЙБІЛЬШ ЕТИЧНОЇ ДЛЯ ТЕСТУВАННЯ БЕЗПЕКИ НАНОМАТЕРІАЛІВ Чехун В.Ф., Налескіна Л.А., Лук'янова Н.Ю., Тодор І.М., Лозовська Ю.В., Демаш Д.В., Швець Ю.В., Київ, Україна.....	68
КРИОГЕННОЕ ЗАМОРАЖИВАНИЕ И НАНОТЕХНОЛОГИИ: ШАНС ДЛЯ ЧЕЛОВЕЧЕСТВА ИЛИ СКРЫТАЯ УГРОЗА ЕГО СУЩЕСТВОВАНИЮ? Ханжи В. Б., Шевченко Ю. В., Одесса, Украина.....	68
БИОЭТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ РАБОТ В КРИОБИОЛОГИИ И КРИОМЕДИЦИНЕ Гольцев А.Н., Компаниец А. М., Репина С. В., Харьков, Украина.....	69
ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ТОКСИЧНОСТІ НАНОЧАСТИНОК МЕТАЛІВ В МОДЕЛЬНИХ ДОСЛІДАХ IN VITRO Дмитруха Н.М., Лагутіна О.С., Короленко Т.К., Київ, Україна.....	70
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ТОКСИКОЛОГО-ГІГІЄНИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗВАРЮВАЛЬНИХ АЕРОЗОЛІВ В КОНТЕКСТІ БІОЕТИКИ Демецька О.В., Ткаченко О.В., Леоненко Н.С., Київ, Україна.....	71
БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ГЕНОТОКСИЧНОЇ ДІЇ НАНОЧАСТИНОК КАДМІЮ Апихтіна О.Л., Дибкова С.М., Київ, Україна.....	72
ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ НАНОЧАСТИНОК МІДІ ТА ЗАЛІЗА НА СИСТЕМУ ЗГОРТАННЯ КРОВІ Губар І.В., Київ, Україна.....	72
БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ З ФАРМАКОЛОГІЇ БЕЗПЕКИ ВОДНИХ ДИСПЕРСІЙ НАНОЧАСТИНОК МЕТАЛІВ Сімонов П.В., Київ, Україна.....	73
ЕТИКА ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА МАТЕРІАЛІВ В СТОМАТОЛОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ Копач К.Д., Демецька О.В., Андрусішина І.М., Мовчан В.О., Київ, Україна.....	74
ЕКОЛОГІЯ І БІОЕТИКА	
ЕКОЛОГІЯ ЗДОРОВ'Я ЧЕЛОВЕКА В КОНТЕКСТЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ НАНО- И ГЕННО- ИНЖЕНЕРНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ Яскевич Я.С., Минск, Республика Беларусь.....	75
ЭТИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ ПРИМЕНЕНИЯ И КОНТРОЛЯ ПЕСТИЦИДОВ В УКРАИНЕ Баранов Ю.С., Демченко В.Ф., Киев, Украина.....	75
БИОЭТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ ВРОЖДЕННОЙ ЭПИГЕНЕТИЧЕСКОЙ ПАТОЛОГИИ Резников А. Г., Киев, Украина.....	76

ОЦЕНКА БЕЗОПАСНОСТИ ВОДНОЙ СРЕДЫ Верголяс М.Р., Трахтенберг И.М., Дмитруха Н.Н., Киев, Украина.....	77
БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРИСУТНОСТІ ПИЛКОВИХ КОНГЛОМЕРАТИВ БІОАЕРОЗОЛІВ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ Турос О., Ковтуненко І., Лук'янченко Н., Київ, Україна	77
ХРИСТИЯНСЬКІ АСПЕКТИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БІОЕТИКИ Огірко О.В., Львів, Україна	78
КОНЦЕПЦИЯ ЗАПОВЕДНОСТИ И СВОБОДА ДИКОЙ ПРИРОДЫ Борейко В.Е., Киев, Украина.....	79
ARNE NAESS' IDEA of DEEP ECOLOGY, IT IS HISTORY and MODERN DEVELOPMENT Duplenko Ju.K., Kyiv, Ukraine.....	80
БІОЕТИЧНІ ТА ЕКОЛОГІЧНІ ВИМОГИ ІНФОРМУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ У СФЕРІ МІСТОБУДУВАННЯ Прокопенко Н.О., Прокопенко О.В., Київ, Україна.....	80
БІОЛОГІЧНИЙ ФАКТОР ПРИ ВИРОБНИЦТВІ ТВЕРДОГО БІОПАЛИВА З ВІДХОДІВ СИРОВИНИ ЯК БІОЕТИЧНА ПРОБЛЕМА Стеренбоген М.Ю., Чудновец А.Я., Київ, Україна.....	81
МЕТОД БІОТЕСТУВАННЯ В ЕКОЛОГОАНАЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ Хижняк С.В., Данчук В.В., Глухота Г.В., Янін П.Г., Войціцький В.М., Київ, Україна.....	82
БІОЕТИКА В СИСТЕМІ ОСВІТИ ТА ВИХОВАННЯ	
БІОЕТИКА В СИСТЕМІ ОСВІТИ ТА ВИХОВАННЯ ЗА СУЧАСНИХ СУСПІЛЬНО-МОРАЛЬНИХ ОБСТАВИН В УКРАЇНІ Пиріг Л.А., Київ, Україна.....	83
БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ Волосовець О.П., Кривопустов С.П., Логінова І.О., Київ, Україна.....	83
TEACHING CLINICAL ETHICS IN GERMAN HOSPITALS: CONTENT, DIDACTIC METHODS AND EVALUATION OF A NATIONWIDE TRAINING PROGRAMME Jochen Vollmann, Bochum, Germany.....	84
THE CITI PROGRAM: THEN AND NOW Paul Braunschweiger Ph.D., Susan M. Miller MD, MPH, Miami Florida, USA.....	84
БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОСВІТИ ТА ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ І ФАРМАЦЕВТИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ Запорожан В.М., Аряєв М.Л., Капліна Л.Є., Одеса, Україна.....	85
ВПРОВАДЖЕННЯ БІОЕТИЧНИХ ПРИНЦИПІВ В ПРАКТИЧНУ ТА НАУКОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ. Ковальова О.М., Ащеулова Т.В., Латогуз Ю.І., Харків, Україна.....	86

БІОЕТИКА В.Р. ПОТТЕРА В СТРАТЕГІИ ВИЖИВАННЯ: ОПЫТ ОБУЧЕНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ МОЛДОВА Цырдя Т.Н., Руснак Д.В., Кишинэу, Республика Молдова.....	86
ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ВІДПОВІДАЛЬНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ДОСЯГНЕНЬ БІОЕТИКИ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ Купновицька І. Г., Калугіна С. М., Івано-Франківськ, Україна.....	88
МЕТОДОЛОГІЯ ВИКЛАДАННЯ БІОЕТИКИ У ВИЩОМУ МЕДИЧНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ Заморський І. І., Чернівці, Україна.....	88
СУТНІСТЬ ВИКЛАДАННЯ БІОЕТИКИ В ПРОЦЕСІ ВИХОВАННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ В УКРАЇНІ Терешкевич Г. Т., Снігур А.А., Осадча Г. С., Львів, Рівне, Україна.....	89
МОДЕЛИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ ВРАЧ-ПАЦИЕНТ В ОБЩЕСТВЕ МЕДИКАЛИЗАЦИИ Сокольчик В.Н., Минск, Республика Беларусь.....	90
ОПЫТ РЕФЛЕКСИИ И ТРАНСЛЯЦИИ БИОЭТИЧЕСКОЙ ПРОБЛЕМАТИКИ СРЕДСТВАМИ ТЕАТРАЛЬНОЙ ДРАМАТУРГИИ Таранюк Г.П., Рыбикова А.Ю., Выговская О.В., Егоренков А.И., Протоирей Геннадий Батенко, Коробейников Г.В., Киев, Украина.....	91
ЕМПІРИЧНИЙ ПОВОРОТ БІОЕТИКИ Губенко Г., Київ, Україна.....	91
ЗНАЧИМОСТЬ ПРЕПОДАВАНИЯ КУРСА БИОЭТИКИ В СИСТЕМЕ МЕДИЦИНСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ Сопова И.Ю., Черновцы, Украина.....	92
БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ КОМПЕТЕНЦІЙ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ Сергета І.В., Шевчук Т.В., Панчук О.Ю., Макаров С.Ю., Дреженкова І.Л., Ваколюк Л.М., Макарова О.І., Вінниця, Україна.....	92
БІОЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ Смирнова В.І., Ащеулова Т.В., Амбросова Т.М., Харків, Україна.....	93
RISKS FOR THE DESTRUCTION OF THE ETHICAL VALUES OF THE MEDICAL PROFESSION Sukhareva I.A., Gulchy O. P., Simferopol, Kiev, Ukraine.....	94
СОВРЕМЕННЫЕ ПРИНЦИПЫ БИОЭТИКИ ПРИ ИЗУЧЕНИИ ПАТОФИЗИОЛОГИИ В МЕДИЦИНСКИХ ВУЗАХ Огнева Л.Г., Ковальцова М.В., Харьков, Украина.....	95
БІОЕТИКА КАК СОСТАВЛЯЮЩАЯ НЕПРЕРЫВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ Пастухова Н.Л., Садовниченко Ю.А., Киев, Харьков, Украина.....	95
РЕАЛИЗАЦИЯ ПРИНЦИПА ЦЕЛОСТНОСТИ В ВЫСШЕМ ОБРАЗОВАНИИ Медянова Е. В., Одесса, Украина.....	96

ИНТЕРПРЕТАЦИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОСТРАНСТВА В БИОЭТИЧЕСКОЙ ПАРАДИГМЕ Никулина М.А., Ростов-на-Дону, РФ.....	97
ЧУВСТВИТЕЛЬНОСТЬ К КРИЗИСУ ЛИЧНОСТИ ИССЛЕДОВАТЕЛЯ Кривцова Н.В., Одесса, Украина.....	98
ПИТАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ЕТИКИ ПРИ ВИКЛАДАННІ ФАРМАКОЛОГІЇ МАЙБУТНІМ ПРОВІЗОРАМ Кава Т.В., Київ, Україна.....	98
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ОСНОВ БІОЕТИКИ ТА БІОБЕЗПЕКИ СТУДЕНТАМ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ Кишкан І. Г., Заморський І. І., Чернівці, Україна.....	99
ЕТИЧНІ АСПЕКТИ НАНОТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ ФАРМАКОЛОГІЇ ЗАСОБІВ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ІШЕМІЧНОЇ ХВОРОБИ СЕРЦЯ Горчакова Н.О., Київ, Україна.....	100
МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ БІОЕТИКИ В КУРСІ ЛЕКЦІЙ З ФАРМАКОЛОГІЇ Дяченко В.Ю., Савченко Н.В., Київ, Україна.....	100
БІОЕТИКА В СИСТЕМІ ОСВІТИ І ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ МЕДИКІВ Гаман І.О. Артеменко Н.Р., Човганюк О.С., Івано-Франківськ, Україна.....	101
БІОЕТИЧНА СКЛАДОВА В СИСТЕМІ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ Васьків Л.Я., Львів, Україна.....	102
БІОЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ В КОНТЕКСТІ ВИКЛАДАННЯ ПОЛІТОЛОГІЇ Христенко О. М., Тернопіль, Україна.....	102
ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПРИНЦИПАМИ GLP В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА» Амбросова Т.М., Ащеулова Т.В., Смирнова В.І., Харків, Україна.....	103
ELECTRONIC EDUCATIONAL RESOURCES AS MEANS OF A HUMANIZATION, IMPROVEMENT OF QUALITY OF TEACHING AND FORMATION OF BASES OF A HEALTHY LIFESTYLE OF STUDENT'S YOUTH Bashun N.Z., Chekel A.V., Chugai N.V., Grodno, Belarus.....	104
Круглий стіл «ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ І ПРАВО НА ЗДОРОВ'Я: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИМІР»	
РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА РУХУ ПАЦІЄНТІВ У ПРОСУВАННІ ПАТЕНТНОЇ РЕФОРМИ З МЕТОЮ РОЗШИРЕННЯ ДОСТУПУ ДО ЛІКУВАННЯ Тимошевська В.Б., Київ, Україна.....	106
ПАТЕНТНА РЕФОРМА І ПРАВА ЛЮДИНИ: ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИМІР Кашинцева О.Ю., Іолкін Я.О., Київ, Україна.....	106
ПАТЕНТНА РЕФОРМА ЩОДО ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ Кондратюк С.В., Київ, Україна.....	107

ПАТЕНТНІ ОПОЗИЦІЇ ЯК ЗАСІБ РОЗШИРЕННЯ ДОСТУПУ ДО ЛІКУВАННЯ Трофименко М. М., Київ, Україна.....	107
ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗШИРЕННЯ ДОСТУПУ ДО ЛІКУВАННЯ В СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ Борко Ю.Л., Київ, Україна.....	108
ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЕПІДЕМІЇ ВІЛ-ІНФЕКЦІЇ В УКРАЇНІ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВИНАХОДУ ЗА НАДЗВИЧАЙНИХ ОБСТАВИН Жигінас І. С., Київ, Україна.....	109
ПРАВОВИЙ СТАТУС ВИНАХІДНИКА У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я Воронцова К.О., Київ, Україна.....	109
ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ СУБ'ЄКТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В СФЕРІ МЕДИЦИНИ Пономарьова О. О., Київ, Україна.....	110
Семінар «МЕДИЦИНА ТА БІОЕТИКА ПІСЛЯ ХОЛОКОСТУ»	
MEDICINE, BIOETHICS AND THE HOLOCAUST: EDUCATIONAL INNOVATIONS IN THE DIGITAL AGE Stacy M. Gallin, New-York, NJ., USA.....	111
VERESAEV'S ANALYSIS OF RESEARCH ETHICS: IT'S RELEVANCE BEFORE AND AFTER NUREMBERG Yudin B. G., Susan M. Miller, Moskow, Russia and Houston, TX., USA.....	111
MODERN DAY RELEVANCE OF THE NUREMBERG CODE Susan M. Miller MD, Houston, TX., USA.....	112
MEDICAL EXPERIMENTATION DURING AND AFTER WORLD WAR 2 Sergio Litewka, Susan M. Miller, Miami, Fl., and Houston, TX.,USA.....	113
MECHANISMS TO PREVENT RESEARCH MISCONDUCT UNDER THE AUSPICES OF THE NATIONAL ACADEMY OF MEDICAL SCIENCES OF UKRAINE Vitte P. M., Susan M. Miller, Kyiv, Ukraine and Houston, TX.,USA.....	113
Семінар «БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ МЕДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ»	
БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ Куфтеріна Н.С., Харків, Україна.....	115
БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРИ ВИВЧЕННІ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ПЕРЕЛОМУ НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ ЩУРІВ ЗА УМОВ НАДМІРНОГО НАДХОДЖЕННЯ В ОРГАНІЗМ НІТРАТУ НАТРІЮ Ставицький С.О., Аветіков Д.С., Локес К.П., Полтава, Україна.....	115
АНТИЧНІ БІОЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МОЛОДИХ ФАХІВЦІВ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ Ставицький С.О., Ставицька Н.П., Аветіков Д.С., Полтава, Україна.....	116
МЕДИКО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ БІОЕТИКИ Божук Б.С., Київ, Україна.....	116

ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПІВ БІОЕТИКИ ПРИ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ Кучер С.В., Лотоцька О.В., Тернопіль, Україна.....	117
БИОЭТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ДЕТСКОЙ ГАСТРОЭНТЕРОЛОГИИ Волошин К.В., Слободянюк А.Л., Харьков, Украина.....	118
ОКРЕМІ АСПЕКТИ БІОМЕДИЧНОЇ ЕТИКИ В ПЕДІАТРИЧНІЙ ПРАКТИЦІ Гарас М.Н., Чернівці, Україна.....	118
БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТОКСИКОЛОГІЧНИХ ВИПРОБУВАНЬ ХІМІЧНИХ РЕЧОВИН В ХАРЧОВИХ ПРОДУКТАХ ДЛЯ РЕГУЛЯТОРНИХ ЦІЛЕЙ. РОЛЬ ПРОГНОСТИЧНОЇ ТОКСИКОЛОГІЇ В ДОСЯГНЕННІ ЦІЛЕЙ БІОЕТИКИ Колесник С. Д., Малишева О. Є., Київ, Україна.....	119
СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ Коваленко В.А., Дуб М.І., Запоріжжя, Україна.....	120
БИОЭТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ВЕДЕНИЯ ОНКОБОЛЬНЫХ С УЧЁТОМ ИЗМЕНЕНИЙ ПСИХО- ЭМОЦИОНАЛЬНОГО СОСТОЯНИЯ Маланченко И. Л., Петренко А. А., Одесса, Украина.....	120
БИОЭТИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ ЭМБРИОЛОГИИ В АСПЕКТЕ СОВРЕМЕННЫХ ДОСТИЖЕНИЙ ГЕННОЙ ИНЖЕНЕРИИ Петренко А. А., Маланченко И. Л., Одесса, Украина.....	121

ність в сприйнятті людини – залежить від посередника. Найголовнішим завданням журналіста є служити правді й справедливості. Пошук істини виступає як основний шлях до свободи журналістики, до викристалізування її як достовірного джерела інформації.

ПЕРЕМОГА У ВІЙНІ НЕ В БЕЗМЕЖНІМ ВІЙСЬКУ, А В СИЛІ, ЩО ПОХОДИТЬ З НЕБА

Терешкевич Г.Т. – с. Д.¹, Попович Т.Р.², Попович Б.Р.¹.

¹ Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького,

² Львівська національна академія мистецтв, Львів, Україна, bioethics.ua@gmail.com

Життя – найцінніший Божий дар людини, яке пов'язане з інтеграційними функціями організму. Апостол Павло та отці Церкви зазначали, що людина – це єдність духа, душі і тіла (1 Сол. 5, 23).

Людина, сотворена на образ і подобу Бога, відкуплена кривавою жертвою Ісуса Христа, укріплена силою Святого Духа, покликана до участі в Господньому житті. Через воплощення, життя, смерть і воскресіння Ісуса Христа життя людини стало відновленим і спрямовується на нову перспективу цінності та недоторканості. Людське життя, яке є трансцендентним шляхом, веде за межі теперішнього земного буття. Обов'язок людини – зважати не лише на підтримку земного життя, а й на остаточну мету – єднання з Богом у вічності.

Людське життя має фундаментальну і найвищу цінність, але не абсолютну. Яскравим прикладом для всього світу стала пожертва «Небесної сотні» під час Революції Гідності в Україні. Ці молоді люди довели, що віддаючи життя за інших, ми знаходимо його повноту в Господі у Вічності.

У Нагірній проповіді Господь нагадає заповідь: «Не вбивай» і доповнює її заборонаю на гнів, ненависть і помсту, чим підкреслює, що свідоме вбивство глибоко протирічить людській гідності, «золотому правилу» і святості Творця. Закон, що забороняє вбивство, універсальний.

Захист Батьківщини – право і обов'язок кожного свідомого та відповідального громадянина. Події, які сьогодні відбуваються на сході України, є випробуванням для нас усіх. І не зважаючи на бруталність і рівень насилля,

варто вірити у перемогу Світла. Тут доречно пригадати слова апостола Павла, який закликав одягнутися у зброю віри для повної боротьби (Ефс. 6, 10–17).

Прагнете миру – готуйтеся до війни – це гасло містить у собі всю діалектику складних стосунків людини і сучасного світу, спотвореного прагненнями можновладних індивідуумів, не обтяжених знаннями законів етики. Митрополит Андрей Шептицький сказав, що «Божі млини мелють повільно, але впевнено», тобто кожен звітуватиме перед Богом за свої вчинки. Закони Етики у Всесвіті однакові для кожної людини, і жодного тирана не обійшли стороною. Але нам варто берегти мир у серцях і боронити Україну, яка є матір'ю для кожного з нас.

КОНЦЕПЦІЯ «ЯКОСТІ ЖИТТЯ» В БІОЕТИЧНІЙ ПЕРСПЕКТИВІ

Мартинюк Ю.І.

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, Львів, Україна, gmart@ukr.net

Термін «якість життя» з'явився у широкому вжитку в 60-і роки ХХ століття для позначення загального добробуту населення. З 1970-их років він використовується для окреслення рівня добробуту окремих індивідів, зокрема: ступеня вдовolenості, достатку, щастя, соціальної гармонії і самореалізації. З тих пір, популярний термін був прийнятий на озброєння захисниками «права на смерть», а його концептуальне значення змінилося з «якості життя» на «якість існування», а далі – «якості життєдіяльності» та «цінності життя». Ці концептуальні зміни сприяли переконанню, що життя з низькою якістю не гідне існування. Результатом став неминучий висновок про те, що деякі люди є менш цінними, ніж інші. Таким людям, як кажуть, «краще померти» або мати «право на смерть». Іншими словами, термін «якість життя» тепер використовується з метою морального оправдання добровільного чи недобровільного вбивства людей. Наприклад, десятками років цей термін використовується для оправдання знищення ненароджених дітей з синдромом Дауна чи іншими генетичними дефектами.

Для християн і моральних людей, судження про «якість життя» не мають жодного

відношення. Через те, що кожен створений на образ і подобу Божу, кожне людське життя є священним і має внутрішню цінність. Поняття «життя не варте існування» у християнстві неприпустиме. Християнин розуміє достаток, щастя і самореалізацію як результат власного ставлення і реагування на ситуації. Світські гуманісти, однак, прирівнюють «якість життя» безпосередньо з рівнем функціонального стану та величиною страждань. Крім того, гуманісти оцінюють страждання (будь то фізичне, психічне, емоційне чи соціальне) як безкорисний негатив, вплив і наслідки якого переважають цінність продовження життя.

Головна проблема застосування концепції «якості життя» полягає у відсутності об'єктивного критерію її вимірювання. Судження про «якість життя» мають суб'єктивний характер, та базуються на відносних і мінливих факторах, таких як емоційний стан, пережитий досвід, сімейні пріоритети чи фінансові проблеми. Такі рішення часто приймаються третьою стороною від імені недієздатної особи і по суті є зовнішніми оцінками вартості життя іншої людини. Таким чином, ті, що володіють «високою якістю життя», вирішують, що комусь краще померти, виключно тому, що людина не може вирішувати самостійно, або стає тягарем для суспільства.

Від використання поняття «якість життя» з оцінюючою метою слід відмовитись повністю, адже вводить небезпеку суспільних поділів та знецінення рівності. Властиве ж розуміння поняття «якості життя» дозволить усвідомити істину, що в кожному випадку йому належить лише покращення, а не оцінка його більшої чи меншої вартості.

ГІДНІСТЬ – ОСЕРДЯ ЛЮДСЬКОЇ ОСОБИ

Князевич В.М.

Національна академія державного управління при Президентові України, Київ, Україна, ligahp@ukr.net

Наслідки правильного розуміння концепції людської особи є далекосяжними. У сучасному світі гідність людини часто неправильно трактується або й зовсім ігнорується. Та варто розглянути філософське трактування для розуміння її важливості.

Бути особою, передусім, означає здатність панувати над собою, жити в правді, згідно

з етичним порядком, а також відповідальність за себе. Буття особою – факт не лише психічної, але перш за все екзистенціальної природи, і не залежить від віку, психо-фізичних здібностей, природних дарів, які посідаємо, але від духовного виміру, який можна достерегти в кожній людині. Особовість людини може бути ще недостатньо розвинутою, як у випадку дітей, але від самого початку належить їй моральна пошана.

Сформульоване визначення відноситься і до кожної зачатої дитини, яка є особою в цілій повноті свого буття, обдарована людською душею, і тому має недоторкане право на життя від самого початку, тобто з моменту запліднення за для її гідності. Вона є частиною людської спільноти, бо існує, як особа.

Людина як особа, здібна до рефлексії над собою, відповідальна за свої вчинки та власне призначення, є вільною. Людина є господарем над собою, яка реалізується в часі, посідаючи необхідні для цього засоби.

Людська гідність є складною дійсністю, що містить у собі онтологічний та екзистенціальний аспекти.

Онтологічний – ті елементи, як ґрунтуються в бутті та природі людської особи без огляду на будь-які свідомі та інтенціональні акти, які особа може здійснювати.

Екзистенційний – залежить від свідомого та інтенціонального життя людини.

Людська гідність у своєму найбільш фундаментальному онтологічному розумінні пов'язана із самопосіданням і самостійністю індивіда.

Онтологічна здатність особи до самостійності та самопосідання реалізується лише у свідомих та інтенціональних актах, які звернені до об'єктивного добра та цінності.

Варто розглянути у цьому контексті гідність лікаря як особи, що покликана до звернення об'єктивного добра – до повернення людині цілісності (повернення втраченого здоров'я). Лікар справді починає бути в собі та посідати себе (а, отже, починає звертатися у своїх вчинках до серцевини свого єства – до гідності), коли його афективні та вольові акти є звернені на об'єктивну суть та цінність певного буття, звернені на людину.

Отже, гідність – це осердя людської особи, людського буття та рушійна сила вчинків людини у широкому значенні.

ГОЛОВА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ КОНГРЕСУ
Академік НАН і НАМН України **Кундієв Юрій Ілліч**

СЕКРЕТАРІАТ

Чащин Микола Олексійович
Смалько Петро Якович
Скребцова Катерина Вікторівна
Любенко Ольга Ігорівна
Павлюк Тетяна Валентинівна
Душек Ірина Іванівна

Національний науковий центр з медико-біотехнічних проблем НАН України

вул. Володимирська, 54
01601, Київ, Україна
Тел.: +380(44)239 66 23
Факс: +380(44)234 83 56
biomed.nas.gov.ua
E-mail: biomed@nas.gov.ua; biomednanu@gmail.com

